

Panevėžio lopšelis-darželis „Aušra“

logopedės informacija tėveliams

Kalbėdamas kiekvienas žmogus padaro ryškia savo asmenybę ir todėl jis yra mažas menininkas.

Parengė logopedė Vilija Šiukščiuvienė

Vydūnas

Darželyje logopedas teikia pagalbą vaikams turintiems:

Nenutrūkstamas smegenų centrų darbas

Sklandi kalba yra nenutrūkstamas procesas, kuriame dalyvauja trys pagrindiniai smegenų centrai: motorinis Broka, sensorinis Vernikės ir asociatyvus. Kiekvienas iš jų atlieka svarbią funkciją.

✓ **Motorinis Broka** centras valdo visa, kas reikalinga garsui ištarti: balso stygas, gomurį, kvėpavimo aparatą, liežuvį ir lūpas.

✓ **Sensorinis Vernikės** - padeda išgirsti kalbą.

✓ **Asociatyvus** centras leidžia mums išgirstą frazę išanalizuoti, iki galo suvokti, taip pat pamąstyti, ką kalbėti toliau.

Kai šie centrai pradeda „nesutarti“ tarpusavyje, kalba sutrinka.

✓ **Fonetinių kalbėjimo sutrikimų**

Tai įvairūs garsų tarimo sutrikimai, nuo visiško nesugebėjimo artikuliuoti kalbos garsų, iki vieno ar kito garso netaisyklingo tarimo. Foneminė klausa nesutrikusi: gerai girdi ir skiria kalbos garsus.

Šie vaikai be didelių sunkumų išmoka skaityti ir rašyti.

✓ **Fonologinių kalbos sutrikimų**

Sutrikimai pasireiškia netaisyklingu garsų tarimu, jų netarimu, vieno kalbos garsų pakeitimu kitais. Foneminė klausa sutrikusi: blogai skiria kalbos garsus, sunkiai formuojasi žodžio garsinės analizės ir sintezės įgūdžiai. Vaikams iškyla sunkumų mokantis skaityti ir rašyti.

✓ **Kalbos neišsivystymą**

Tokie vaikai vėliau pradeda kalbėti. Netaria daugelio garsų, kalba blogai suprantama aplinkiniams. Jiems gali būti sutrikęs kalbos suvokimas. Foneminė klausa – nepilnavertė. Blogai įsimena kalbinę medžiagą, skurdus ir netikslus žodynas. Nerišlūs sakiniai. Blogai suvokia skaitomą tekstą.

✓ **Sklandaus kalbėjimo sutrikimą**

Šiems sutrikimams priskiriama lėtakalbystė, greitakalbystė ir mikčiojimas. **Lėtakalbystė** – tai patalogiškai lėtas kalbėjimo tempas, dažniausiai atsirandantis dėl organinių centrinės nervų sistemos pažeidimų. **Greitakalbystė** – tai patalogiškai greitas kalbėjimo tempas su trūkčiojimas, kurie panašūs į mikčiojančiųjų užsikirtimus. **Mikčiojimas** – sunkus kalbos sutrikimas. Jis dažnai prasideda ikimokykliniame amžiuje ir tada lengviau pašalinamas.

Šie sutrikimai vėliau gali būti viena iš mokymosi sunkumų priežasčių.

Tačiau vaikai, turintys kalbėjimo ar kalbos sutrikimų, gaudami laiku ir tinkamą specialistų pagalbą, gali sėkmingai įveikti šiuos sunkumus.

